

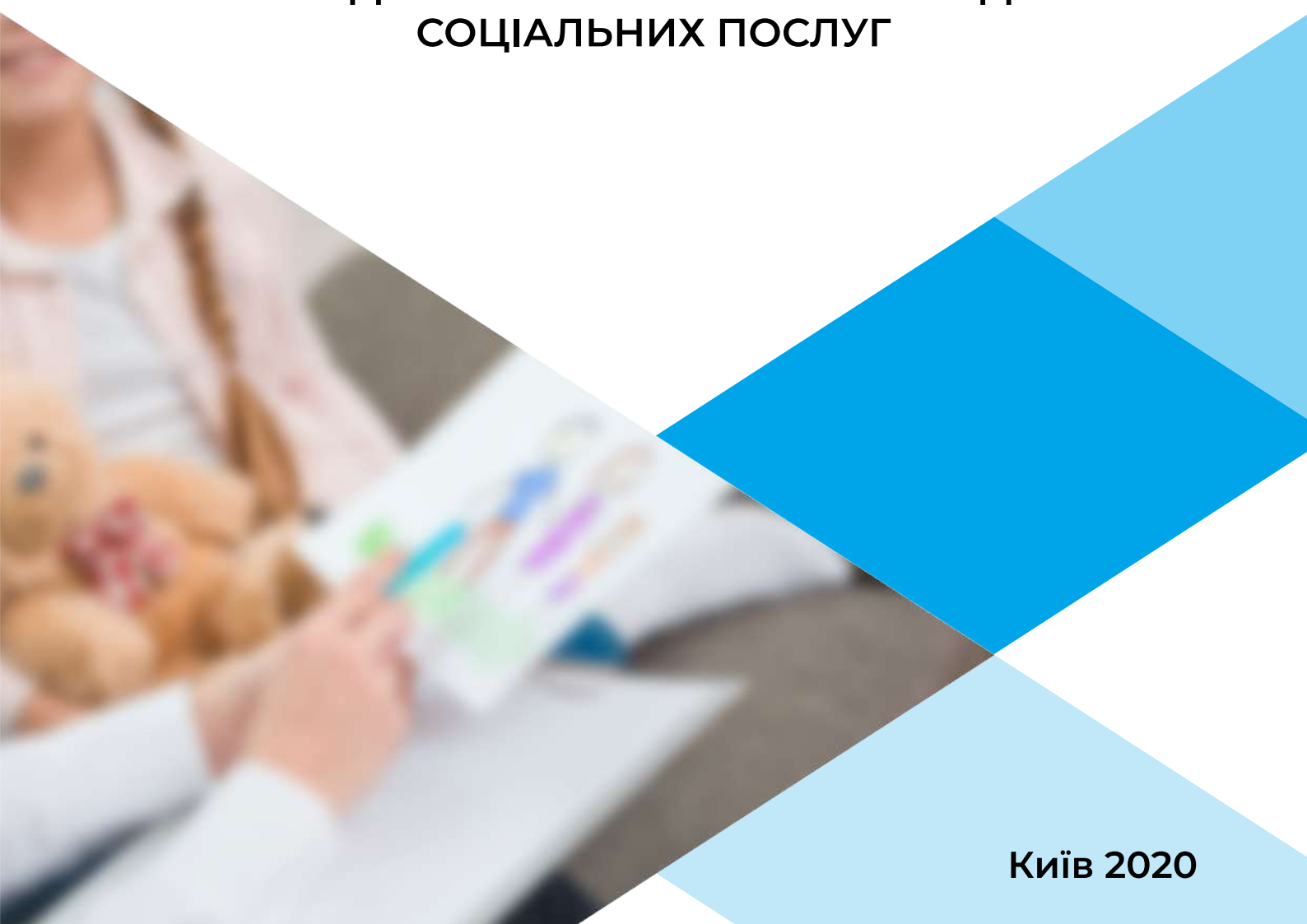

СОС ДИТЯЧІ
МІСТЕЧКА
УКРАЇНА

Богдан Малиняк

ПЛАНУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ НА СОЦІАЛЬНІ ПОСЛУГИ:

**АЛГОРИТМ ДЛЯ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО
САМОВРЯДУВАННЯ ТА ПРИВАТНИХ НАДАВАЧІВ
СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ**

Київ 2020

БЛАГОДІЙНИЙ ФОНД «СОС ДИТЯЧІ МІСТЕЧКА УКРАЇНА»

Богдан Малиняк

**ПЛАНУВАННЯ ТА
ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ
МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ НА
СОЦІАЛЬНІ ПОСЛУГИ:**

АЛГОРИТМ ДЛЯ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО
САМОВРЯДУВАННЯ ТА ПРИВАТНИХ НАДАВАЧІВ
СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ

Київ

2020

УДК 336.14:352:364-3

Малиняк Б. Планування та використання коштів місцевих бюджетів на соціальні послуги: алгоритм для органів місцевого самоврядування та приватних надавачів соціальних послуг. К., 2020. 30 с.

ЗМІСТ

Вступ.....	4
1. Основи соціального планування.....	5
2. Потреби у соціальних послугах vs можливості бюджету: можливості поєднання непоєднуваного.....	8
3. Державні стандарти в розрахунку вартості соціальних послуг.....	11
4. Приклад розрахунку вартості соціальної послуги консультування	13
5. Організація закупівель соціальних послуг.....	25
Додаток А Сфера застосування рекомендацій щодо планування та використання коштів місцевих бюджетів на соціальні послуги	27
Додаток Б Перелік витрат, що включаються до розрахунку вартості соціальної послуги з урахуванням державних стандартів соціальних послуг	29

ВСТУП

Для забезпечення добробуту людей соціальні послуги часто мають не менш важливе значення, ніж інші форми допомог. Незважаючи на це, в соціальній політиці держави домінує практика надання різноманітних трансфертів та пільг. В таких умовах пріоритетним завданням соціальної політики, яке зафіксоване в багатьох програмних документах органів влади, є активний розвиток сфери соціальних послуг.

У сучасній економіці складно досягти позитивних результатів у будь-якій сфері, зберігаючи державну монополію на діяльність, де успішно функціонують ринкові суб'єкти. Життя неодноразово доводило успішність волонтерів, благодійних фондів, громадських організацій можливість у вирішенні гострих соціальних проблем, допомогти людям переживати гострі ситуації, сприятливі органам влади у проведенні більш ефективної соціальної політики.

Відтак існують усі передумови для створення конкурентного середовища в соціальній сфері, в якому можливість надавати соціальні послуги поряд з державними та комунальними закладами матимуть також благодійні фонди, громадські організації та навіть підприємницькі структури. Це дасть можливість досягти головну ціль успішної політики – максимально задовольняти потреби населення у соціальних послугах, постійно підвищувати їх якість. При цьому органи влади одержать змогу більш раціонально використовувати обмежені бюджетні ресурси.

Зважаючи на очевидні переваги від створення ринку соціальних послуг, офіційними документами передбачено поступове створення рівних умов для діяльності за рахунок бюджетних коштів різноманітних надавачів соціальних послуг, незалежно від форми власності. Вірність та обґрунтованість таких завдань підтверджується як першим позитивним українським досвідом, так і розвиненою практикою розвинених держав.

Чинна нормативно-правова база надає право органам влади залучати недержавних суб'єктів до надання соціальних послуг за бюджетні кошти. Втім така практика в Україні залишається вкрай нерозвиненою. Однією з причин цього є складність механізму визначення тарифів на соціальні послуги, які надають приватні суб'єкти приватної форми власності. Також учасники відносин не завжди мають чітке розуміння послідовності дій впродовж бюджетного процесу з метою успішної реалізації соціальних проектів та участі у цьому процесі приватних надавачів соціальних послуг.

У запропонованих рекомендаціях описано на основі чинної нормативно-правової бази послідовність найважливіших дій: від планування ресурсів у відповідному місцевому бюджеті на придбання соціальних послуг до організації їх закупівель у приватних надавачів. Підготовлений алгоритм може застосовуватися як посадовими особами та спеціалістами органів місцевого самоврядування, так і приватним надавачам соціальних послуг для ефективної взаємодії та успішної співпраці.

1. ОСНОВИ СОЦІАЛЬНОГО ПЛАНУВАННЯ

Найкращі передумови для реалізації політики у сфері надання соціальних послуг складаються тоді, коли такі заходи передбачені в планах з різним горизонтом дії. Цілісна система соціального планування формується з елементів стратегічного, середньострокового і короткострокового планування (рис. 1).

Рис. 1. Структура прогнозних та програмних документів розвитку громади

Базовим документом для визначення пріоритетів розвитку громади є **стратегія розвитку**. Це документ, що визначає на довгостроковий період (7 років) стратегічні та оперативні цілі, індикатори (показники) їх досягнення, пріоритети та завдання для сталого економічного та соціального розвитку громади.

Саме у стратегії розвитку громади визначають фундаментальне бачення її процвітання у майбутньому. В основі зазначеного документа перебуває людина з її потребами, що зумовлює фокусування уваги на соціальних послугах, які забезпечують базові людські потреби. Зазвичай одна зі стратегічних цілей (їх загальна кількість переважно обмежується чотирма) стосується людського розвитку. Проблематика соціального захисту відображається часто в окремій операційній цілі.

Нормативно-правові акти та рекомендації, які застосовують для розробки стратегій розвитку громад:

- Порядок розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації, а також проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації зазначених регіональних стратегій і планів заходів ([затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 11.11.2015 № 932](#));
- Методичні рекомендації щодо формування і реалізації прогнозних та програмних документів соціально-економічного розвитку об'єднаної територіальної громади ([затверджено наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва і житлово-комунального господарства України від 30.03.2016 № 75](#));
- Методика розроблення, проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації регіональних стратегій розвитку та планів заходів з їх реалізації

- (затверджено наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва і житлово-комунального господарства України від 31.03.2016 № 79);
- [Методичні рекомендації для врахування Цілей сталого розвитку в стратегіях розвитку територіальних громад;](#)
 - [Методологія планування регіонального розвитку в Україні.](#) Навчальний посібник.;
 - [Стратегічне планування розвитку об'єднаної територіальної громади.](#) Навчальний посібник.

Спільною рисою рекомендацій щодо розроблення стратегій розвитку громади є орієнтованість на відкритість процесу та максимальне залучення осіб, зацікавлених у розвитку громади. Відтак часто на етапі розробки стратегії розвитку громади створюються сприятливі умови для імплементації ідей доступності соціальних послуг та застосування ефективних механізмів їх надання. Таким чином може бути зафіксовані чіткі завдання щодо регулярного визначення потреб у соціальних послугах, їх ефективного надання та залучення до цього процесу приватних суб'єктів.

Варто зазначити, що нормативно-правова база допускає різні підходи до формування складу документів середньострокового планування і програмування розвитку. Ключові положення формування цілісної системи прогнозних і програмних документів, які застосовують в т. ч. на рівні громад, визначені Законом України [«Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України»](#). Втім у цьому документі передбачена підготовка документів середньо- і короткострокового планування місцевого розвитку, зокрема, **річної програми економічного і соціального розвитку міст**. При цьому зазначено, що у разі необхідності, програмні документи розробляються на більш тривалий період.

Відтак у громадах часто складають саме річну програму соціально-економічного розвитку. Однак Методичні рекомендації щодо формування і реалізації прогнозних та програмних документів соціально-економічного розвитку об'єднаної територіальної громади (затверджені наказом Мінрегіону від 30.03.2016 № 75) передбачає для цього документа середньостроковий горизонт. У зазначеному наказі **План (програма) соціально-економічного розвитку об'єднаної територіальної громади** – визначено як документ, що визначає стратегічні цілі та пріоритети розвитку громади на коротко- та середньостроковий період (3 - 5 років), конкретизує завдання та заходи у рамках таких цілей та пріоритетів, відповідальних виконавців та строки виконання заходів, обсяги фінансування, джерела фінансування та індикатори (показники) оцінки результативності виконання заходів Плану.

Частина громад практикують складання Програм соціально-економічного розвитку саме на середньостроковий період. В такому разі вона охоплює весь спектр заходів органу місцевого самоврядування на середньостроковий період.

Таким чином, у разі складання Програми соціально-економічного розвитку на річний період виникає потреба у середньостроковому плані. Таку роль відіграють місцеві цільові програми. **Місцева цільова програма** є сукупністю взаємопов'язаних завдань і заходів, узгоджених за строками та ресурсним забезпеченням з усіма задіяними виконавцями, спрямованих на розв'язання найактуальніших проблем розвитку міста або окремих галузей економіки чи соціально-культурної сфери міста,

реалізація яких здійснюється за рахунок коштів бюджету міста, обласного бюджету, державного бюджету та інших залучених коштів.

Саме цільова програма надання соціальних послуг, або ж соціального захисту населення часто є центральним документом на основі якого реалізується комплекс заходів спрямованих на розвиток сфери соціальних послуг і включає діяльність щодо визначення та оцінки потреб у соціальних послугах, їх надання, а також проведення моніторингу якості соціальних послуг. Важливою перевагою цього документа є обґрунтування обсягів і джерел фінансування, що створює передумови для їх врахування під час розробки бюджетних документів та є інструментом забезпечення реалістичності запланованих заходів.

З огляду на значні переваги залучення приватних суб'єктів до надання соціальних послуг, зусилля службовців місцевої ради, депутатів, громадських активістів доцільно спрямувати на спільну розробку цільової програми надання соціальних послуг, в якій передбачити ресурси для їх придбання у приватних суб'єктів.

Побудова системи надання соціальних послуг населенню залежить, зокрема, від налагодження тісного зв'язку бюджетного планування з програмними документами розвитку громади, в яких визначено соціальні пріоритети.

Ключовим сегментом бюджетного планування, який слугує засобом узгодження загальних параметрів бюджету зі стратегічними пріоритетами є **середньострокове бюджетне планування**. В Україні зроблено важливі кроки щодо його запровадження, створюються передумови для узгодження бюджетної політики зі стратегічними пріоритетами, визначеними у програмних документах. Зокрема, внесені на початку 2019 року зміни до Бюджетного кодексу України передбачили запровадження на місцевому рівні прогнозу місцевого бюджету, тобто, документа середньострокового бюджетного планування, який визначає показники місцевого бюджету на середньостроковий період і є основою для складання проекту місцевого бюджету.

Для замовників та надавачів соціальних послуг важливо, щоб фінансовий орган, який розробляє прогноз місцевого бюджету та проект місцевого бюджету передбачили в них бюджетні призначення на надання соціальних послуг в обсягах, зазначених у програмних документах (стратегії розвитку громади, цільовій програмі, програмі соціально-економічного розвитку). Механізми громадської участі у процесі формування бюджету, такі як бюджетні слухання, публічні звернення, адвокаційні компанії, участь у робочих групах, засіданнях комісій тощо мають сприяти вирішенню цього завдання.

Місцевій раді, громадським активістам важливо контролювати, щоб разом з відповідним бюджетним фінансуванням до бюджетних планів було перенесено інформацію про очікувані результати. Таким інструментом слугують **бюджетні програми**. Бюджетні програми, які застосовують для фінансування соціальних послуг доцільно узгоджувати зі Стратегією розвитку громади, відповідними цільовими програмами та програмою соціально-економічного розвитку громади.

У паспорті бюджетної програми серед підстав для її виконання доцільно зазначати документи, ними є Стратегія розвитку громади, відповідні цільові програми

та програма соціально-економічного розвитку громади. При розробці бюджетних програм, якими фінансуються соціальні послуги важливо забезпечити узгодженість з визначеними пріоритетами розвитку громади, а також загальними параметрами бюджетної політики.

Кількісні параметри бюджетної програми, які відображають показники продукту, ефективності та якості, доцільно формувати з урахуванням очікуваних результатів, що закріплені у цільовій програмі, якою передбачено надання соціальних послуг. Удосконалення системи результативних показників бюджетних програм має бути спрямовано на посилення їх орієнтованості на висвітлення обсягу і якості надання суспільних послуг та рівня задоволення їх отримувачів. Відтак доцільно до показників якості бюджетних програм включити індикатор оцінювання споживачами соціальних послуг їх якості.

2. ПОТРЕБИ У СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГАХ VS МОЖЛИВОСТІ БЮДЖЕТУ: МОЖЛИВОСТІ ПОЄДНАННЯ НЕПОЄДНУВАНОВОГО

Планування видатків бюджету на соціальні послуги можна вважати творчим процесом, в якому поєднуються аргументи про необхідність врахування потреб населення, надавачів соціальних послуг з позицією про реальні можливості бюджету. Враховуючи те, що аналогічні процеси відбуваються щодо усіх напрямків видатків бюджету, важлива дискусія щодо пріоритетності тих чи інших видатків, яка базується на твердженнях про їх соціальну значущість та ефективність.

Для надавачів соціальних послуг та органів управління системою соціального захисту на перший план виходять такі властивості як вміння бути аргументованим, здатність переконувати опонента та готовність відстоювати свою позицію. Очевидно такі умови роблять процес бюджетного планування динамічним і цікавим, в основі якого бачимо змагання суб'єктів за обмежені ресурси бюджету. Це зовсім не бухгалтерські чи математичні розрахунки, які визначають те, яким буде бюджет.

З-поміж двох відомих підходів до бюджетного планування знизу-вгору (*bottom-up*) і згори-вниз (*top-down*) у практиці планування місцевих бюджетів застосовують обидва. Планування знизу-вгору відбувається у межах складання бюджетних запитів, в той час, як планування згори-вниз стосується процесу визначення і доведення граничних обсягів видатків, встановлення бюджетних призначень, розподілу бюджетних асигнувань та складання кошторисів бюджетних установ (рис. 2).

В основі планування видатків бюджету на придбання соціальних послуг знаходиться інформація, одержана за результатами визначення та оцінки потреб. Зазначене дослідження проводять соціальні служби згідно Порядку визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці у соціальних послугах, затвердженого [Наказом Міністерства соціальної політики України від 20.01.2014 № 28](#).

За результатами визначення потреб у соціальних послугах, органи влади:

– прогнозують чисельність осіб/сімей або соціальних груп та їх потреби у соціальних послугах;

- оцінюють рівень задоволення потреб у соціальних послугах – співвідношення осіб/сімей або соціальних груп, які потребують та які забезпечені послугами;
- визначають рівень незадоволення потреб у соціальних послугах осіб/сімей або соціальних груп;
- готують проект плану заходів для розвитку системи надання соціальних послуг адміністративно-територіальної одиниці або місцевих програм соціально-економічного розвитку.

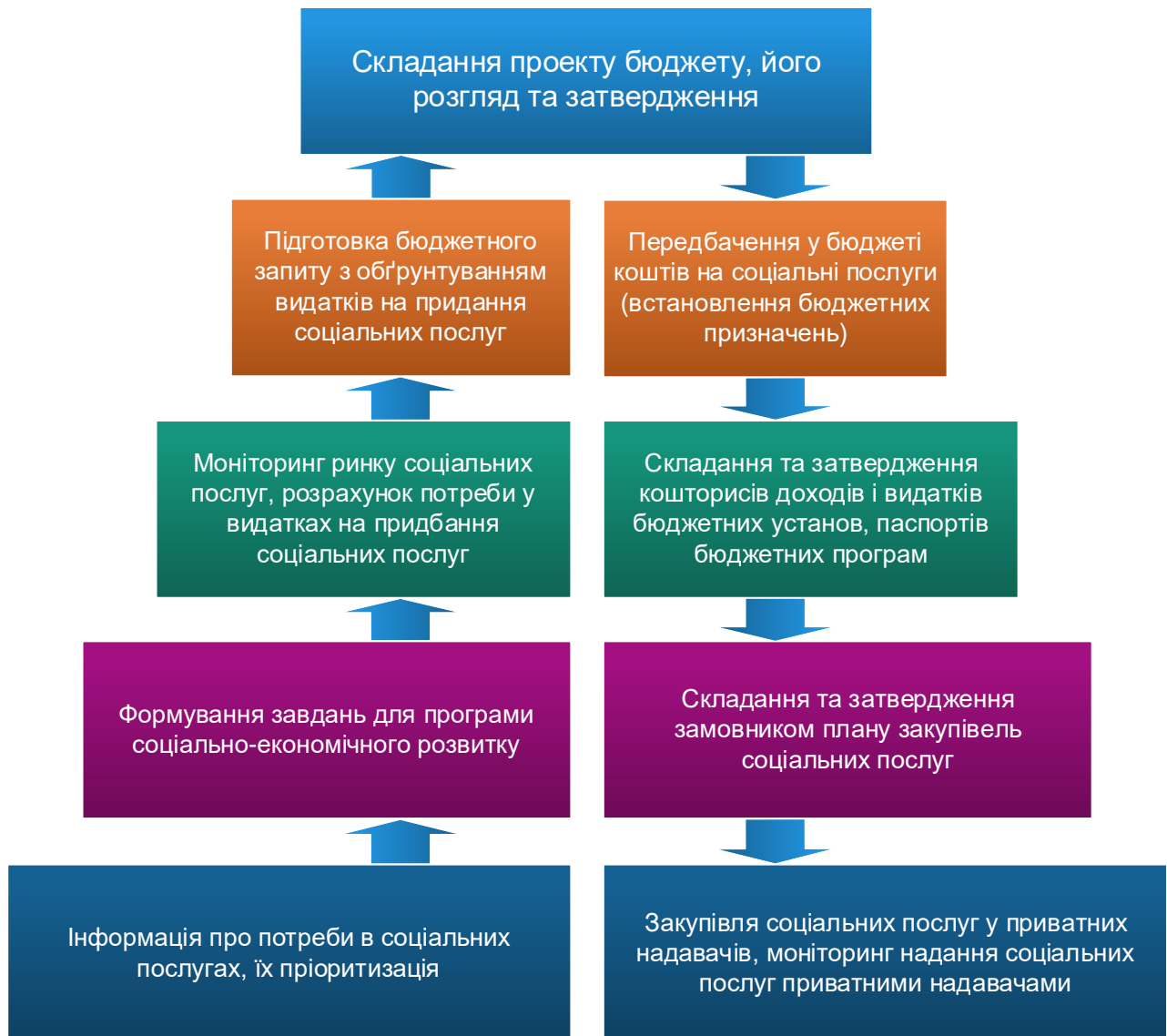

Рис. 2. Послідовність планування бюджетних коштів на придбання соціальних послуг у приватних надавачів

Таким чином, саме інформація про потреби населення в соціальних послугах є основою для розробки заходів щодо їх надання комунальними закладами та/або придбання у приватних надавачів. Таку інформацію зазвичай включають до проекту програми соціально-економічного розвитку разом з іншими напрямками діяльності органу місцевого самоврядування. При цьому важливо забезпечити комплексний підхід до повноцінного задоволення людей у послугах, який включає можливість

доступу не лише до соціальних послуг, а й послуг охорони здоров'я, освіти, культури та ін.

Розроблений план заходів для програми соціально-економічного розвитку дає змогу розпочати детальний розрахунок необхідних ресурсів та коштів для їх забезпечення. У разі наміру закуповувати соціальні послуги, на цьому етапі доцільно провести розрахунок вартості їх придбання з урахуванням вимог нормативно-правових та результатів моніторингу ринку соціальних послуг.

На основі інформації про потреби в коштах відбувається підготовка бюджетного запиту. Детальні вимоги до їх формування визначають інструкціями з підготовки бюджетних запитів, затвердженими відповідними місцевими фінансовими органами, які їх у розробляють на основі [Інструкції з підготовки бюджетних запитів](#) затвердженої Наказом Міністерства фінансів України від 06.06.2012 № 687.

При підготовці бюджетного запиту потрібно враховувати граничні обсяги видатків бюджету на відповідні цілі, розраховані місцевими фінансовими органами та доведені до головних розпорядників коштів (відділів соціального захисту населення та ін.). Однак, якщо розрахункові обсяги видатків на придбання соціальних послуг перевищують доведені граничні обсяги видатків, головний розпорядник коштів має право обґрунтувати додаткову потребу в ресурсах в окремій формі бюджетного запиту. Розрахунок та доведення граничних обсягів видатків є елементом планування «згори-вниз», який спрямований на забезпечення збалансованості бюджету та цілісності бюджетної політики.

Центральне місце у формуванні видатків на соціальні послуги займає процес планування місцевого бюджету, його розгляд та затвердження. Саме на цій стадії бюджет набуває цілісної форми, витратна частина врівноважується з надходженнями, а всі видатки розподіляють між бюджетними програмами, напрямками використання коштів тощо.

Затвердження бюджету розпочинає новий цикл планування зверху-вниз (початковий відбувався під час розрахунку місцевим фінансовим органом граничних обсягів видатків та їх доведення до головних розпорядників коштів). Після затвердження бюджету, головні розпорядники коштів одержують бюджетні призначення, які дають їм право на розподіл бюджетних асигнувань між підпорядкованими їм установами.

Складання та затвердження кошторисів бюджетних установ відкриває для бюджетних установ можливість брати зобов'язання та укладати договори про придбання соціальних послуг. Формування зазначених документів відбувається відповідно до [Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ](#) затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2002 № 228.

Ще один важливий документ, який формується на етапі планування «згори-вниз» – паспорт бюджетної програми. На відміну від кошторису доходів і видатків, у зазначеному документі, окрім інформації про видатки на соціальні послуги, передбачають ще й інші важливі параметри, такі як мета, завдання, очікувані результати. Вимоги до складання паспортів бюджетних програм визначені у [Правилах](#)

складання паспортів бюджетних програм місцевих бюджетів та звітів про їх виконання, затверджені Наказом Міністерства фінансів України від 26.08.2014 № 836.

Ще одним важливим етапом планування діяльності щодо придбання соціальних послуг є складання та затвердження плану закупівель. Він створює передумови для укладання угод з приватними надавачами.

3. ДЕРЖАВНІ СТАНДАРТИ В РОЗРАХУНКУ ВАРТОСТІ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ

Нормативно-правове забезпечення надання соціальних послуг ставить чітку вимогу – їх надання має відповідати чинним державним стандартам. Згідно статті 17 Закону України «Про соціальні послуги», вони надаються надавачами соціальних послуг державного, комунального, недержавного секторів незалежно від джерел фінансування відповідно до державних стандартів соціальних послуг. Згідно цього ж закону, державні стандарти соціальних послуг та порядок їх розроблення затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері соціального захисту населення, яким на даний час є Міністерство соціальної політики України.

У державному стандарті соціальних послуг:

- 1) встановлюються вимоги щодо забезпечення необхідного рівня доступності соціальних послуг, зокрема на кожному етапі їх надання;
- 2) визначаються зміст та обсяг, норми і нормативи, умови та порядок надання соціальних послуг, показники їх якості.

Станом на 2020 р. в Україні діють 22 державні стандарти соціальних послуг:

- 1) державний стандарт **денного догляду** ([Наказ Міністерства соціальної політики від 30.07.2013 № 452](#));
- 2) стандарт надання соціальних послуг із **соціальної інтеграції та реінтеграції дітей, які постраждали від торгівлі людьми** ([Наказ Міністерства соціальної політики від 30.07.2013 № 458](#));
- 3) державний стандарт **надання притулку бездомним особам** ([Наказ Міністерства соціальної політики від 13.08.2013 № 495](#));
- 4) державний стандарт соціальної **послуги профілактики** ([Наказ Міністерства соціальної політики від 10.08.2015 № 912](#));
- 5) державний стандарт соціальної **інтеграції та реінтеграції бездомних осіб** ([Наказ Міністерства соціальної політики від 19.09.2013 № 596](#));
- 6) державний стандарт **догляду вдома** ([Наказ Міністерства соціальної політики від 13.11.2013 № 760](#));
- 7) державний стандарт підтриманого **проживання бездомних осіб** ([Наказ Міністерства соціальної політики від 03.04.2015 № 372](#));
- 8) державний стандарт **соціальної адаптації** ([Наказ Міністерства соціальної політики від 18.05.2015 № 514](#));
- 9) державний стандарт соціальної **послуги консультування** ([Наказ Міністерства соціальної політики від 02.07.2015 № 678](#));

- 10) державний стандарт соціальної **послуги представництва інтересів** ([Наказ Міністерства соціальної політики від 30.12.2015 № 1261](#));
- 11) державний стандарт **паліативного догляду** ([Наказ Міністерства соціальної політики від 29.01.2016 № 58](#));
- 12) державний стандарт стаціонарного **догляду за особами, які втратили здатність до самообслуговування чи не набули такої здатності** ([Наказ Міністерства соціальної політики від 29.02.2016 № 198](#));
- 13) державний стандарт соціального **супроводу сімей (осіб), які перебувають у складних життєвих обставинах** ([Наказ Міністерства соціальної політики від 31.03.2016 № 318](#));
- 14) державний стандарт соціальної **послуги соціальної інтеграції випусників інтернатних закладів (установ)** ([Наказ Міністерства соціальної політики від 29.06.2016 № 1067](#));
- 15) державний стандарт **кризового та екстреного втручання** ([Наказ Міністерства соціальної політики від 01.07.2016 № 716](#));
- 16) державний стандарт соціальної **послуги посередництва (медіації)** ([Наказ Міністерства соціальної політики від 17.08.2016 № 892](#));
- 17) державний стандарт соціальної **послуги соціального супроводу при працевлаштуванні та на робочому місці** ([Наказ Міністерства соціальної політики від 21.09.2016 № 1044](#));
- 18) державний стандарт соціального **супроводу сімей, у яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування** ([Наказ Міністерства соціальної політики від 11.08.2017 № 1307](#));
- 19) державний стандарт соціальної **реабілітації осіб з інтелектуальними та психічними розладами** ([Наказ Міністерства соціальної політики від 17.12.2018 № 1901](#)).

Для приватних надавачів соціальних послуг (благодійних фондів, товариств з обмеженою відповідальністю, громадських організацій, фізичних осіб-підприємців тощо) тарифи соціальних послуг визначаються згідно Постанови Кабінету Міністрів України від 01.06.2020 р. [№ 428 «Про затвердження Порядку регулювання тарифів на соціальні послуги»](#). В Україні також чинні [Методичні рекомендації розрахунку вартості соціальних послуг](#), затверджені Наказом Міністерства соціальної політики України від 07.12.2015 р. № 1186.

Постановою передбачено, що тариф на соціальну послугу обчислюється з урахуванням її собівартості, адміністративних витрат і податку на додану вартість. Собівартість соціальної послуги обчислюється відповідно до [Положення \(стандарту\) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»](#), затвердженого наказом Мінфіну від 31 грудня 1999 р. № 318. Перелік статей калькулювання собівартості соціальної послуги визначається надавачами соціальних послуг з урахуванням вимог до відповідної соціальної послуги, визначених державним стандартом соціальної послуги. Варто звернути увагу на те, що адміністративні витрати включаються до тарифу на соціальну послугу в розмірі не більш як 15% витрат на оплату праці, визначених за нормами обслуговування для надання цієї послуги працівником (працівниками).

Тарифи на соціальні послуги щороку визначаються надавачами і затверджуються їх засновниками один раз на рік. В тому разі, коли впродовж строку дії тарифу на соціальну послугу відбуваються зміни обсягу окремих складових економічно обґрунтованих витрат з причин, які не залежать від надавачів соціальних послуг, зокрема собівартості послуги, адміністративних витрат, податку на додану вартість, засновники надавачів соціальних послуг можуть переглядати тариф на соціальну послугу. При цьому перерахунок тарифу на соціальну послугу проводиться шляхом корегування лише тих складових тарифу, за якими відбулися цінові зміни.

Таким чином, у розрахунку тарифів на соціальні послуги, які надають приватні надавачі, орієнтиром є собівартість їх надання. Склад витрат, які дозволено зараховувати до собівартості певної соціальної послуги визначається відповідним соціальним стандартом.

4. ПРИКЛАД РОЗРАХУНКУ ВАРТОСТІ СОЦІАЛЬНОЇ ПОСЛУГИ КОНСУЛЬТУВАННЯ

Обґрунтування вартості соціальної послуги здійснюється на основі відповідного державного стандарту. Соціальна послуга консультування, надається відповідно до [Державного стандарту соціальної послуги консультування](#), затвердженого Наказом Міністерства соціальної політики від 02.07.2015 № 678.

Обсяг зазначених послуг визначається, насамперед, кількістю консультацій, а вона вже залежить від чисельності одержувачів послуг та частотою консультування (їхньою кількістю у розрахунку на одного одержувача). Відтак, важливо розуміти, що державний стандарт надання соціальної послуги консультування визначає потенційних одержувачів осіб, сімей, груп осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах.

Отже, розраховуючи вартість запланованої послуги, варто насамперед **спланувати чисельність одержувачів (у нашому випадку зі складу осіб, сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах).**

Частота соціальної послуги консультування визначається її видом. Так, Державний стандарт передбачає, зокрема, надання:

- короткотермінового консультування – здійснюється упродовж **трьох-чотирьох зустрічей**, кожна з яких триває близько 60 хвилин;
- середньотривалого консультування – здійснюється протягом **10–15 зустрічей** та передбачає психокорекційну роботу з отримувачем соціальної послуги.

Варто зазначити, що соціальна послуга консультування може надаватися у формі як **індивідуального**, так і **групового** консультування. До того ж послуга може надаватися **дистанційно**.

Маючи вихідні параметри для надання соціальної послуги консультування, можна спланувати її обсяг.

Наприклад, за результатами визначення потреб та прогнозних документів соціального розвитку громади наявна інформація про те, що потребу в короткотерміновому консультуванні впродовж планового року матиме 40 осіб, а в середньотривалому – 80 осіб (табл. 1). Відповідно до наявних потреб заплановано надавати усі індивідуальні консультації особам, які потребують короткотермінового консультування, а в межах середньотривалого консультування передбачено надання як індивідуальних, так і групових консультацій.

На основі проведених розрахунків потреби, передбачено надання 160 короткотермінових консультацій і 410 середньотривалих (в т.ч. 320 індивідуальних та 90 групових) (див. табл. 1)

Таблиця 1

Заплановані обсяги соціальної послуги консультування

Вид консультування	Коротко-термінове	Середньо-тривале
Кількість одержувачів послуги	40	80
Кількість консультацій на одного одержувача	4	4
Обсяг індивідуальних консультацій	160	320
Середня чисельність групи	-	8
Кількість груп		10
Кількість групових консультацій на одну групу		9
Обсяг групових консультацій		90

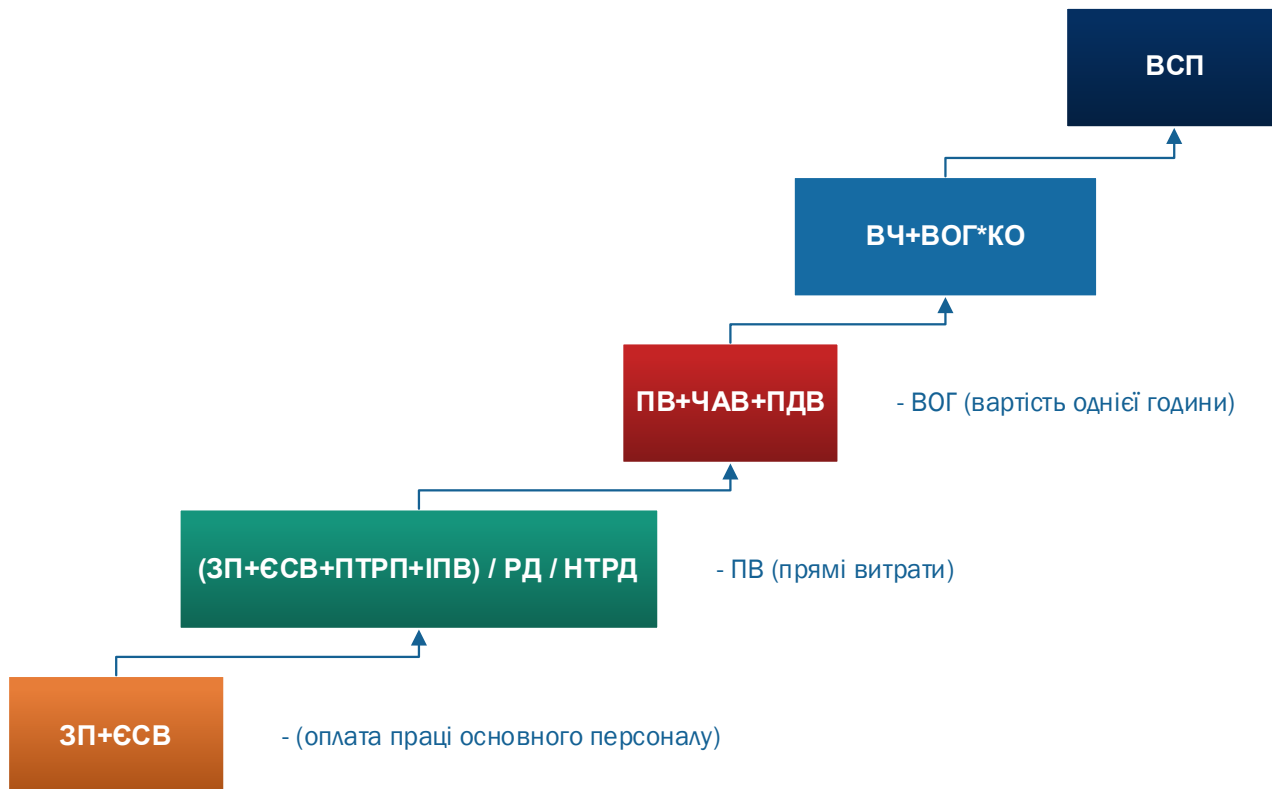
Методичні рекомендації розрахунку вартості соціальних послуг (затверджені Наказом Мінсоцу від 07.12.2015 № 1186) містять алгоритм розрахунку вартості соціальної послуги. Методичними рекомендаціями регулюється механізм визначення вартості соціальних послуг, які пропонуються суб'єктами, що надають такі послуги.

Розрахунки вартості соціальних послуг згідно з цими Методичними рекомендаціями доцільно застосовувати при соціальному замовленні соціальних послуг, зокрема при визначенні умов конкурсів та оцінюванні конкурсних пропозицій суб'єктів, що надають соціальні послуги, оплаті наданих соціальних послуг.

Вартість соціальної послуги пропонується розраховувати відповідно до економічно обґрунтованих планових витрат, визначених на підставі державних і галузевих нормативів витрат ресурсів, калькуляції вартості соціальних послуг за рахунок бюджетних коштів, з урахуванням цін на матеріальні ресурси та послуги за попередній період на основі розрахункових фінансових показників.

Вартість кожної соціальної послуги доцільно визначати окремо на основі типової структури витрат для визначення вартості соціальної послуги в розрахунку на одну людино-годину (залежно від умов надання соціальної послуги) (додаток 2), яка містить статті прямих та адміністративних витрат.

Алгоритм розрахунку вартості соціальної послуги зображено на рис. 3.

ЗП ЄСВ – заробітна плата і ЄСВ основного та допоміжного персоналу;

ПТРП – придбання товарів, робіт і послуг;

ІПВ – інші прямі витрати;

РД – кількість робочих днів на рік;

НТРД – норма тривалості робочого дня в годинах;

ПВ – прямі витрати;

ЧАВ – частка адміністративних витрат;

ВЧ – витрати часу на надання соціальної послуги;

ВОГ – вартість однієї години надання соціальної послуги;

КО – кількість отримувачів соціальної послуги;

ВСП – вартість соціальної послуги

Рис. 3. Послідовність розрахунку вартості соціальної послуги відповідно до Методичних рекомендацій

Планування витрат на соціальні послуги розпочинається з розрахунку видатків на оплату праці основного персоналу. Для цього необхідно визначити склад, чисельність та завантаженість персоналу, залученого до надання соціальних послуг.

У наведеному прикладі є **дві категорії** одержувачів соціальної послуги консультування:

- 1) споживачі послуги короткотермінового консультування;
- 2) споживачі послуги середньотривалого консультування.

Форма для розрахунку вартості соціальних послуг, наведена у Методичних рекомендаціях передбачає зазначення вартості соціальної послуги для окремих категорій споживачів.

Спершу доцільно розрахувати вартість соціальної послуги консультування для споживачів **короткотермінового консультування**. З урахуванням параметрів обсягів послуг можна спланувати час надання основних етапів соціальної послуги консультування. Варто зазначити, що тривалість індивідуальної консультації заплановано на рівні однієї години (табл. 2).

Таблиця 2

**Запланований обсяг часу для надання
соціальної послуги короткотермінового консультування**

Зміст заходу	Кількість заходів на одного одержувача	Тривалість, год.	Тривалість заходів на одного одержувача, год.	Кількість одержувачів, осіб	Тривалість заходів, год.	В т.ч.	
						психолог, год.	соціальний педагог, год.
Збір й аналіз інформації; ідентифікація проблеми клієнта і подій, які її спричинили. Прогнозування перспектив поліпшення становища	1	1	1	40	40	30	10
Вибір шляхів розв'язання проблеми, допомога у формуванні позитивної мотивації, вибір доступних і сприятливих можливостей та ресурсів	1	1	1	40	40	30	10
Складання плану взаємодії, визначення шляхів його реалізації	1	0,5	0,5	40	20	15	5
Надання індивідуальних консультацій	4	1	4	40	160	120	40
Всього			6,5	40	260	195	65

Крім часу, затраченого на проведення консультацій, Державний стандарт передбачає також час для проведення певних підготовчих дій, зокрема, збір і аналіз інформації; ідентифікація проблеми клієнта і подій, які її спричинили. Прогнозування перспектив поліпшення становища; вибір шляхів розв'язання проблеми, допомога у формуванні позитивної мотивації, вибір доступних і сприятливих можливостей та ресурсів; складання плану взаємодії, визначення шляхів його реалізації (див. табл. 2).

У прикладі з соціальною послугою **короткотермінового консультування**, до її надання задіяно два спеціалісти – психолог і соціальний педагог. За підрахунками запланованого навантаження на рік для цих спеціалістів, визначено плановий обсяг для психолога 195 год. та для соціального педагога – 65 год. (див. табл. 2).

З метою розрахунку обсягу заробітної плати на ЄСВ основного персоналу, доцільно визначити частку робочого часу, на яку працівника задіяно на роботі. Для цього необхідно визначити співвідношення часу задіяного для надання соціальної послуги до загальної кількості робочого часу у визначеному періоді.

Так, згідно Листа Мінсоцу від 29.07.2019 р. № 1133/0/206-19 [Про розрахунок тривалості робочого часу на 2020 рік](#), норма тривалості робочого часу за 40-годинного робочого тижня у 2020 р. становить 2002 години. Відтак, **частка робочого часу психолога**, на яку його задіяно на роботі становитиме 9,7% (195/2002), а **соціального педагога** – 3,2% (65/2002).

Відтак можна розрахувати видатки на оплату праці основного персоналу. Загальний обсяг коштів для покриття видатків на оплату праці основного та допоміжного персоналу, залученого для надання соціальної послуги короткотермінового консультування становитиме 24 412,20 грн (табл. 3).

Таблиця 3

Заробітна плата та ЄСВ основного та допоміжного персоналу, залученого для надання соціальної послуги короткотермінового консультування

Посада	Місячний оклад, грн	Навантаження працівника, % ⁻¹	Кількість місяців у межах замовлення	Сума, грн
Основний персонал⁻²				
Психолог	13 100,00	9,7%	12	15 248,40
Соціальний педагог	12 400,00	3,2%	12	4 761,60
Допоміжний персонал⁻³				
Єдиний ЄСВ 22%:				4 402,20
Усього:				24 412,20

⁻¹ Частка робочого часу, на яку працівника задіяно на роботі.

⁻² Соціальні, медичні, педагогічні працівники, соціальні робітники та інший персонал, що безпосередньо надає соціальні послуги.

⁻³ Працівники, безпосередньо залучені до надання соціальних послуг, які виконують допоміжні та обслуговуючі функції щодо основного персоналу.

У табл. 4 наведено приклад планування придбання предметів, для надання соціальної послуги консультування.

Таблиця 4

Придбання товарів, робіт і послуг для надання соціальної послуги короткотермінового консультування

Стаття витрат	Вартість одиниці, грн	Одиниця виміру	Кількість одиниць	Сума, грн
Предмети, матеріали, обладнання та інвентар				
Папір офісний	80	шт.	1	80,00
Папір для фліпчартів	80	шт.	1	80,00
Набір маркерів для дошок і фліпчартів	150	шт.	1	150,00
Зошит	5	шт.	40	200,00
Медикаменти та перев'язувальні матеріали ⁴				
Продукти харчування				
Супутні роботи та послуги ⁴				
Інші витрати на придбання товарів, робіт і послуг				
Усього:				510,00

⁴ Роботи та послуги, безпосередньо пов'язані з наданням соціальних послуг.

Обсяг **прямих видатків** на надання соціальної послуги консультування (короткотермінове консультування) у наведеному прикладі становитиме 24 922,20 грн. Надалі необхідно визначити обсяг прямих витрат у розрахунку на одну годину робочого часу. Відтак, **прямі видатки (ПВ)** становитимуть:

$$24\,922,20 \text{ грн} / 260 \text{ год} = 95,85 \text{ грн} / \text{год.}$$

Крім цього, до вартості соціальної послуги включають також адміністративні видатки. Для цього обчислюють частку адміністративних видатків (ЧАВ, див. рис. 5).

Адміністративні видатки включають: оплату праці адміністративного персоналу, придбання товарів, робіт та послуг на адміністративні потреби та інші адміністративні видатки.

У прикладі з визначення вартості соціальної послуги консультування припустимо, що складовими адміністративних видатків є такі:

- оплата праці керівника: $18\ 000 * 12\ \text{міс.} = 216\ 000$ грн;
 - оплата праці головного бухгалтера: $15\ 000 * 12\ \text{міс.} = 180\ 000$ грн;
 - нарахування на заробітну плату (ЄСВ): $396\ 000 * 22\% = 87\ 120$ грн;
 - придбання канцелярських товарів: 4 800 грн;
 - оплата електроенергії: 8 000 грн;
 - оплата тепlopостачання: 28 000 грн;
- Всього:** 523 920 грн.

Коефіцієнт розподілу адміністративних витрат обчислюється як співвідношення заробітної плати основного та допоміжного персоналу, що залучається до надання соціальних послуг у межах замовлення (ЗП) до загальних витрат на заробітну плату основного та допоміжного персоналу, який здійснює надання соціальних послуг, за всіма договорами / проектами суб'єкта (ЗВЗП).

Обсяг заробітної основного та допоміжного персоналу, що залучається до надання соціальних послуг у межах замовлення (ЗП) становить 20 010,00 грн (див. табл. 4). Нехай загальні витрати на заробітну плату основного та допоміжного персоналу, який здійснює надання соціальних послуг, за всіма договорами / проектами суб'єкта (ЗВЗП) становлять 2 750 000,00 грн. Тоді **коефіцієнт розподілу адміністративних витрат** становить **0,007** ($20\ 010,00$ грн / $2\ 750\ 000,00$ грн) (табл. 5).

Таблиця 5

Розрахунок коефіцієнта розподілу адміністративних витрат

Категорія витрат	Значення
Заробітна плата основного та допоміжного персоналу, що залучається до надання соціальних послуг у межах замовлення, грн	20 010,00
Загальні витрати на заробітну плату основного та допоміжного персоналу, який здійснює надання соціальних послуг, за усіма договорами / проектами суб'єкта, грн	2 750 000,00
Коефіцієнт розподілу адміністративних витрат	0,007

Тепер можна розрахувати **частку адміністративних витрат**. Вона становитиме $523\ 920,00$ грн * $0,007 = 3\ 812,23$ грн. Аналогічно розраховуємо зазначений показник для однієї години послуги:

$$3\ 812,23\ \text{грн} / 260\ \text{год} = 14,66\ \text{грн.}$$

При цьому важливо звернути увагу на необхідність дотримання норми Постанови від 01.06.2020 р., № 428, зокрема, обмеження адміністративних витрат, що включаються до тарифу на соціальну послугу в розмірі не більш як **15%** витрат на оплату праці, визначених за нормами обслуговування для надання цієї послуги працівником (працівниками)

Таким чином, **граничний розмір адміністративних витрат**, які можна включити до вартості соціальної послуги становитиме:

$$20\,010,00 \text{ грн} / 260 \text{ год} * 15\% = 11,54 \text{ грн.}$$

Відтак, у нашому випадку ми застосовуємо саме граничний показник частки адміністративних витрат, оскільки величина, яка обчислена згідно формули, його перевищує.

Вартість надання соціальної послуги (короткотермінове консультування) протягом однієї людино-години становитиме: 95,85 грн + 11,54 грн = 107,39 грн.

Розрахунок вартості надання соціальної послуги короткотермінового консультування наведено у табл. 6.

Таблиця 6

**Розрахунок вартості надання
соціальної послуги короткотермінового консультування**

Категорії отримувачів	Вартість людино-години, грн	Кількість людино-годин на особу, год.	Кількість отримувачів соціальної послуги, осіб	Сума, грн
Одержувачі короткотермінового консультування	107,40	6,5	40	27 924
Одержувачі середньотривалого консультування				
Разом:				27 924

Аналогічно розраховуємо вартість соціальної послуги консультування для споживачів **середньотривалого консультування**. Особливістю надання цієї послуги у наведеному прикладі є те, що частина передбачених консультацій надається у груповій формі. Чисельність групи встановлено на рівні 8 осіб. Варто зазначити, що тривалість індивідуальної консультації заплановано також на рівні однієї години, а тривалість групової консультації – двох годин (табл. 7).

Таблиця 7

**Запланований обсяг часу для надання
соціальної послуги середньотривалого консультування**

Зміст заходу	Кількість заходів на одного одержувача	Тривалість одного заходу, год.	Тривалість заходів на одну		Кількість одержувачів		Тривалість усіх заходів, год.	в т. ч.	
			особу	групу	осіб	груп		психолог	соціальний педагог
Збір і аналіз інформації; ідентифікація проблеми клієнта і подій, які її спричинили. Прогнозування перспектив поліпшення становища	1	1	1		80		80	30	50
Вибір шляхів розв'язання проблеми, допомога у формуванні позитивної мотивації, вибір доступних і сприятливих можливостей та ресурсів	1	1	1		80		80	30	50
Складання плану взаємодії, визначення шляхів його реалізації	1	0,5	0,5		80		40	15	25
Корегування плану взаємодії та його реалізації	1	0,5	0,5		80		40	15	25
Надання індивідуальних консультацій	4	1	4		80		320	150	170
Надання групових консультацій	9	2		18		10	180	80	100
Всього			7	18	80	10	740	320	420

У прикладі з соціальною послугою **середньотривалого консультування**, до її надання задіяно два спеціалісти – психолог і соціальний педагог. За підрахунками запланованого навантаження на рік для цих спеціалістів, визначено плановий обсяг навантаження для психолога 320 год. та для соціального педагога – 420 год. (див. табл. 7).

На основі розрахунку часу, необхідного для надання соціальної послуги спеціалістами, розраховуємо видатки на оплату праці основного та допоміжного персоналу, залученого для надання соціальної послуги середньотривалого консультування. Вони становитимуть 68 739,26 грн (табл. 8).

Таблиця 8

Заробітна плата та ЄСВ основного та допоміжного персоналу, залученого для надання соціальної послуги середньотривалого консультування

Посада	Місячний оклад, грн	Навантаження працівника, % ⁻¹	Кількість місяців у межах замовлення	Сума, грн
Основний персонал⁻²				
Психолог	13 100,00	16,0%	12	25 126,87
Соціальний педагог	12 400,00	21,0%	12	31 216,78
Допоміжний персонал⁻³				
Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування 22%:				12 395,60
Усього:				68 739,26

У табл. 9 наведено приклад планування придбання товарів, робіт і послуг, для надання соціальної послуги середньотривалого консультування.

Таблиця 9

Придбання товарів, робіт і послуг для надання соціальної послуги середньотривалого консультування

Стаття витрат	Вартість одиниці, грн	Одиниця виміру	Кількість одиниць	Сума, грн
Предмети, матеріали, обладнання та інвентар				
Папір офісний	80	шт.	3	240,00
Папір для фліпчартів	80	шт.	3	240,00
Набір маркерів для дошок і фліпчартів	150	шт.	2	300,00
Зошит	5	шт.	80	400,00
Усього:				1180,00

Обсяг **прямих видатків** на надання соціальної послуги консультування (середньотривале консультування) у наведеному прикладі становитиме 69 919,26 грн. Надалі необхідно визначити обсяг прямих витрат у розрахунку на одну годину робочого часу. Відтак, **прямі видатки (ПВ)** становитимуть:

$$69\,919,26 \text{ грн} / 740 \text{ год} = 94,49 \text{ грн.}$$

Аналогічно, до вартості соціальної послуги доцільно включити також адміністративні видатки. Для цього обчислюють частку адміністративних видатків (ЧАВ, див. рис. 5). Як зазначено вище у наведеному прикладі, адміністративні видатки становлять **усього: 523 920 грн.**

Коефіцієнт розподілу адміністративних витрат становить 0,020 (56 343,66 грн / 720 357,84 грн) (табл. 10).

Таблиця 10

Розрахунок коефіцієнта розподілу адміністративних витрат

Категорія витрат	Значення
Заробітна плата основного та допоміжного персоналу, що залучається до надання соціальних послуг у межах замовлення, грн	56 343,66
Загальні витрати на заробітну плату основного та допоміжного персоналу, який здійснює надання соціальних послуг, за усіма договорами / проектами суб'єкта, грн	2 750 000,00
Коефіцієнт розподілу адміністративних витрат ⁻¹⁰ :	0,020

Частка адміністративних витрат становитиме 523 920,00 грн * 0,020 = 10 734,39 грн. Аналогічно розраховуємо зазначений показник для однієї години послуги:

$$10\,734,39 \text{ грн} / 740 \text{ год} = 14,51 \text{ грн.}$$

Також важливо звернути увагу на необхідність дотримання норми Постанови від 01.06.2020 р., № 428, адміністративні витрати включаються до тарифу на соціальну послугу в розмірі не більш як **15%** витрат на оплату праці, визначених за нормами обслуговування для надання цієї послуги працівником (працівниками)

Отже, **граничний розмір адміністративних витрат**, які можна включити до вартості соціальної послуги становитиме:

$$56\,343,66 \text{ грн} / 740 \text{ год} * 15\% = 11,42 \text{ грн.}$$

У наведеному прикладі доцільно застосувати саме граничний показник частки адміністративних витрат, оскільки величина, яка обчислена згідно формули, його перевищує.

Вартість надання соціальної послуги (середньотривале консультування) протягом однієї людино-години становитиме: 94,49 грн + 11,42 грн = 105,91 грн.

Розрахунок вартості надання соціальної послуги середньотривалого консультування наведено у табл. 11. Варто звернути увагу, у таблиці окремо зазначено категорії отримувачів послуг, а також окремо визначено їхні кількісні характеристики для групових консультацій.

Таблиця 11

**Розрахунок вартості надання
соціальної послуги середньотривалого консультування**

Категорії отримувачів	Вартість людино-години, грн	Кількість людино-годин на		Кількість отримувачів соціальної послуги		Сума, грн
		особу, год.	групу, год.	осіб	груп	
Одержувачі короткотермінового консультування	107,40	6,50		40		27 924
Одержувачі середньотривалого консультування	105,91	7,00	18,00	80	10	78 373
Разом:						106 297

Таким чином, загальна вартість соціальної послуги консультування у визначених параметрах становитиме 106 297 грн.

На практиці часто доводиться застосовувати описаний алгоритм у зворотному напрямку. У бюджеті визначають певну суму коштів на придбання соціальних послуг під впливом політичних аргументів. Тоді в процесі управління видатками бюджету, а саме підготовки паспорту бюджетної програми та реалізації заходів у межах публічних закупівель застосовують метод бюджетного планування «згори-вниз» (top-down) (див. рис. 3). В цьому разі, на основі визначеного обсягу фінансування доцільно розрахувати обсяг соціальних послуг, який можна надати впродовж визначеного періоду.

5. ОРГАНІЗАЦІЯ ЗАКУПІВЕЛЬ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ

Вибір оптимальної процедури закупівлі соціальної послуги здійснюється, насамперед, з урахуванням її вартості та норм Закону України [«Про публічні закупівлі»](#) від 25.12.2015 р. № 922–VIII (рис. 4).

< 50 000 грн	Договір про закупівлю, укладений без використання електронної системи закупівель. Допорогові закупівлі або PROZORRO MARKET	Тендерний комітет або уповноважена особа
50 000 грн - 200 000 грн	Спрощені закупівлі або (якщо виключення) звіт про договір про закупівлю укладений без використання електронної системи PROZORRO	Уповноважена особа
200 000 грн – 133 тис. євро	Відкриті торги; конкурентний діалог; переговорна процедура закупівлі	Тендерний комітет або уповноважена особа
> 133 тис. євро	Відкриті торги з публікацією англійською мовою; закупівлі за рамками угоди; торги з обмеженою участю; переговорна процедура закупівлі	

Рис. 4. Види закупівель соціальних послуг та сфера їх застосування.

Планування закупівель здійснюється на підставі наявної потреби у закупівлі товарів, робіт і послуг. Заплановані закупівлі включаються до річного плану закупівель. Річний план та зміни до нього безоплатно оприлюднюються замовником в електронній системі закупівель протягом п'яти робочих днів з дня затвердження річного плану та змін до нього.

2. У річному плані повинна міститися така інформація:

1) найменування, місцезнаходження та ідентифікаційний код замовника в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, його категорія;

2) назва предмета закупівлі із зазначенням коду за Єдиним закупівельним словником (у разі поділу на лоти такі відомості повинні зазначатися стосовно кожного лота) та назви відповідних класифікаторів предмета закупівлі і частин предмета закупівлі (лотів) (за наявності);

3) розмір бюджетного призначення та/або очікувана вартість предмета закупівлі;

4) код економічної класифікації видатків бюджету (для бюджетних коштів);

5) вид закупівлі та орієнтовний початок проведення.

Для закупівель соціальних послуг назву предмета закупівлі можна сформулювати так: **ДК 021:2015-85320000-8 Соціальні послуги.**

Для планування закупівель та підготовки до проведення закупівель замовники можуть проводити попередні ринкові консультації з метою аналізу ринку, у тому числі запитувати й отримувати рекомендації та інформацію від суб'єктів господарювання. Такі рекомендації та інформація можуть використовуватися замовником під час підготовки до проведення закупівлі, якщо вони не призводять до порушення статті 5 Закону України «Про публічні закупівлі». Консультації з ринком можуть проводитися через електронну систему закупівель шляхом надсилання запитань замовником та отримання відповідей від суб'єктів господарювання або шляхом організації відкритих зустрічей з потенційними учасниками. Проведення попередніх ринкових консультацій замовником не вважається участю суб'єктів господарювання у підготовці вимог до тендерної документації.

Для розрахунку очікуваної вартості предмета закупівлі можна використовувати Наказ Міністерства економічного розвитку від 18.02.2020 р. № 275 [«Про затвердження примірної методики визначення очікуваної вартості предмета закупівлі»](#). Проте у разі придбання соціальних послуг. пріоритет доцільно віддавати [Методичні рекомендації розрахунку вартості соціальних послуг](#) (затверджені Наказом Мінсоцу від 07.12.2015 № 1186).

Строки оприлюднення оголошення про закупівлю, а також звітних документів визначено Законом України [«Про публічні закупівлі»](#) від 25.12.2015 р. № 922-VIII.

Детально описано види закупівель, умови їх здійснення, а також оприлюднення різноманітної інформації у [Методичному посібнику за публічних закупівель](#).

Додаток А

Сфера застосування рекомендацій щодо планування та використання коштів місцевих бюджетів на соціальні послуги

Застосування рекомендацій сприятиме органам місцевого самоврядування та приватним суб'єктам-надавачам соціальних послуг здійснювати ефективне бюджетування соціальних послуг та налагодити дієву взаємодію як під час планування видатків місцевого бюджету на соціальні послуги, так і під час їх здійснення

Стадія	Орган місцевого самоврядування	Приватні суб'єкти-надавачі соціальних послуг, інститути громадянського суспільства
Планування	<p>Розробка місцевою радою системи прогнозних та програмних документів соціально-економічного розвитку громади:</p> <ul style="list-style-type: none"> - фінансового забезпечення реалізації Стратегії розвитку громади; - обсягів та джерел фінансування заходів плану (програми) соціально-економічного розвитку громади; - обсягів фінансування заходів цільових програм; <p>Підготовка місцевим фінансовим органом:</p> <ul style="list-style-type: none"> - прогнозу місцевого бюджету - місцевого бюджету. <p>Підготовка відділом соціального захисту (іншим головним розпорядником бюджетних коштів, відповідальним за фінансування видатків бюджету на соціальні послуги):</p> <ul style="list-style-type: none"> - планів діяльності на середньостроковий період; - бюджетних запитів, проектів кошторисів та; - паспортів бюджетних програм, кошторисів 	<p>Робота у робочих групах з розробки прогнозних і програмних документах</p> <p>Участь у проведенні місцевою радою визначення потреб у соціальних послугах</p> <p>Розробка рекомендацій щодо спрямування коштів на вирішення соціальних проблем та застосування оптимальних механізмів надання соціальних послуг</p> <p>Участь у бюджетних слуханнях з обговорення пріоритетів бюджетної політики</p> <p>Громадський контроль на етапі планування бюджету, зокрема, на предмет відповідності пріоритетів бюджетної політики інтересам громади та наявних потреб</p> <p>Підготовка пропозицій щодо надання соціальних послуг</p> <p>Проведення адвокаційних компаній на підтримку ідей соціального захисту</p> <p>Ініціювання спільних з органами місцевого самоврядування проектів, в тому числі за рахунок грантів</p>

Здійснення видатків	Підготовка відділом соціального захисту (іншим головним розпорядником бюджетних коштів, відповідального за фінансування видатків бюджету на соціальні послуги): <ul style="list-style-type: none">- плану публічних закупівель;- вимог до закупівель;- застосування оптимальних процедур публічних закупівель;- визначення суб'єкта надання соціальних послуг за рахунок коштів місцевого бюджету;- укладання угоди на придбання соціальних послуг;- прийняття соціальних послуг та здійснення оплати	Здійснення громадського контролю за публічними закупівлями Пошук пропозицій щодо надання соціальних послуг Підготовка тендерної документації для участі в публічних закупівлях Участь у відкритих торгах, проведення переговорної процедури Укладання договору на надання соціальних послуг Передача соціальних послуг Участь у публічному звітування про результати використання коштів бюджету
----------------------------	--	--

Додаток Б

Перелік витрат, що включаються до розрахунку вартості соціальної послуги з урахуванням державних стандартів соціальних послуг¹

№ з/п	Соціальні послуги	Прямі витрати								Адміністративні витрати									
		заробітна плата і ЄСВ	предмети, матеріали, обладнання та інвентар	медикаменти та перев'язувальні матеріали	продукти харчування	супутні роботи та послуги	транспортні витрати	амортизація спеціального обладнання	ремонт та обслуговування спеціального обладнання	заробітна плата і ЄСВ	предмети, матеріали, обладнання та інвентар	роботи та послуги	відрядження	оренда та обслуговування приміщень	комунальні послуги та енергоносії	амортизація необоротних активів	ремонт та обслуговування обладнання	зв'язок	транспортні потреби
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
1	Догляд																		
1.1	Догляд вдома	X	X	X	X	X	X	-	-	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
1.2	Догляд стаціонарний	X	X	X	X	X	-	X	X	X	X	X	-	X	X	X	X	X	X
1.3	Денний догляд	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
2	Паліативний / хоспісний догляд	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
3	Підтримане проживання	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
4	Послуга із влаштування до сімейних форм виховання	X	X	-	-	X	X	-	-	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
5	Послуга соціальної адаптації	X	X	-	-	X	X	-	-	X	X	X	X	-	X	X	X	X	-
6	Послуга соціальної інтеграції та реінтеграції	X	X	-	X	X	X	X	X	X	X	X	-	X	X	X	X	X	-
7	Послуга абілітації	X	X	-	-	X	X	X	X	X	X	X	-	X	X	X	X	X	-
8	Послуга соціальної реабілітації	X	X	-	-	X	X	X	X	X	X	X	-	X	X	X	X	X	-
8.1	Послуга соціально-психологічної реабілітації	X	X	-	-	X	X	-	-	X	X	X	-	X	X	X	X	X	-
9	Надання притулку	X	X	X	X	X	-	X	X	X	X	X	-	X	X	X	X	X	X
10	Кризове та екстрене втручання*	X	X	X	X	X	X	-	-	X	X	X	-	X	X	X	X	X	X

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
11	Консультавання*	X	X	-	-	X	-	-	-	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
12	Соціальний супровід / патронаж*	X	X	-	-	X	X	-	-	X	X	X	-	X	X	X	X	X	X
12.1	Соціальний супровід при працевлаштуванні та на робочому місці*	X	X	-	-	X	X	-	-	X	X	X	X	X	X	X	X	X	-
13	Представництво інтересів*	X	X	-	-	X	X	-	-	X	X	X	X	X	X	X	X	X	-
14	Посередництво (медіація)*	X	X	-	-	X	X	-	-	X	X	X	X	X	X	X	X	X	-
15	Соціальна профілактика	X	X	-	-	X	X	-	-	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X

1 Перелік витрат, що включаються до розрахунку вартості соціальної послуги залежно від особливостей соціальної послуги та умов її надання, не є вичерпним і може визначитися суб'єктом, що надає соціальні послуги, залежно від специфіки його діяльності.

* Для цих соціальних послуг поліграфічні витрати, витрати на придбання та заправку картриджів відображаються у статті "придбання товарів, робіт і послуг" і вважаються прямими, оскільки безпосередньо пов'язані з наданням відповідної соціальної послуги.

СОС ДИТЯЧІ
МІСТЕЧКА
УКРАЇНА